

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

18.9.2024

Kryptosporidioosi (ns. vasikkaripuli)

Cryptosporidium on alkueläin, joka voi aiheuttaa infektoita monilla nisäkkäillä, linnuilla, kaloilla ja matelijoilla. Myös ihminen voi saada tartunnan. Cryptosporidium tarttuu ihmisen tai eläimen ulosteella saastuneen juomaveden, uimaveden tai elintarvikkeen välityksellä. Se voi tarttua myös suoraan ihmisestä toiseen tai eläimestä ihmiseen. Cryptosporidium on hyvin tartuttava, vain kymmenkunta tartuntamuotoa eli ookystaa riittää aiheuttamaan infektion.

Oireet

Yleisin oire on taudinkuvaltaan ja kestoaltaan vaihteleva vesiripuli. Muita oireita voivat olla vatsakipu, lievä kuume, pahoinvointi, oksentelu ja ruokahaluttomuus.

Oireet alkavat yleensä noin viikon kuluttua tartunnasta. Itämisaika voi olla 1–22 vrk.

Oireet kestävät tavallisesti 2–4 vuorokautta, mutta voivat jatkua jopa neljä viikkoa. Tartunta voi olla myös oireeton. Immuunipuutteisilla potilailla tauti voi olla vakava, jopa henkeä uhkaava.

Hoito

Taudin hoitoon ei ole lääkitystä. Oireet rauhoittuvat yleensä itsestään. Jos vesiripuli johtaa kuivumiseen, niin se korjataan tarvittaessa nestehoidolla sairaalassa. Immuunipuutteisten potilaiden hoidossa voidaan käyttää erityisluvallista lääkevalmistetta.

Ehkäisy

Tärkein ehkäisykeino tautia vastaan on hyvä käsihygienia. Pelkkä käsidesinfektio ei ole riittävä keino torjua kryptosporidioosia, vaan tarvitaan käsien saippuapesu ennen käsihuuhteen käyttöä.

- Pese kädet saippualla ja vedellä aina ennen ruuan valmistusta, ennen ateriala, WC-käynnin jälkeen ja kosketuasi koti- ja hyötyeläimiä
- Huolehdi, että jokaisella perheenjäsenellä on henkilökohtaiset hygieniatuotteet (mm. käsipyyhe, hammasharja). Muista vaihtaa käsipyyhe 1–2 päivän välein, vähintään viikoittain.
- Juo ainoastaan puhdistettua vettä
- Pese ra'at vihannekset huolellisesti puhtaalla vedellä ennen syöntiä
- Vältä pastöroimatonta maitoa ja siitä valmistettuja tuotteita
- Elintarvikkeiden kuumentaminen vähintään +60 - +70 asteiseksi, kuivattaminen ja pakastaminen tuhoavat ookystat (taudin tartuntamuodot)
- Huolehdi keittiötyövälineiden puhtaudesta tuotteiden käsittelyssä
- Käytä suojavarusteita, erityisesti suojakäsineitä, työskennellessäsi tuotantoeläinten parissa
- Muista käsien saippuavesipesu ja desinfiointi tuotantoeläinten parissa työskentelyn jälkeen

Milloin töihin sairastetun krypton jälkeen?

Pääsääntöisesti voidaan ajatella, että kaksi oireetonta päivää riittää. Hyvä käsihygienia on tärkeää, käsien saippuavesipesu ennen ruoanlaittoa ja WC-käyntien jälkeen.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

18.9.2024

Työntekijän suojautuminen päivittäisessä eläinhoitotyössä

Tartuntojen ehkäisyssä auttaa työtehtävien oikea työjärjestys, jossa erityistä puhtautta vaativat työt hoidetaan ennen eläinten hoitotöitä ja lannan käsittelyä.

- Eläintiloihin ei mennä siviilivaatteissa vaan puetaan päälle pestävä työ- tai muu suoja-asu sekä päähine
- vaihdetaan kengät, mieluiten helposti puhdistettavaan turvakenkiin karkisuojaalla
- työssä käytettävät käsinet tulee olla tila- tai osastokohtaiset, jos niitä ei voi helposti puhdistaa työtehtävän jälkeen. Jos kosketaan varsinkin sairaan eläimen peräpähän tai limakalvoihin, käytetään kertakäyttöisiä suojakäsineitä.
- suojataan tarvittaessa suu ja silmät eläinten eriteroiskeilta käyttämällä kasvovisiiriä tai suojalaseja ja maskia. Likaisten pintojen pesussa suojaudutaan näin mikrobiroiskeilta.
- huolehditaan erityisen hyvin omasta käsihygieniasta ennen puhtaiden töiden aloittamista tai ennen kuin kosketaan omaan suuhun

Jos sinulla on kysyttävää, voit ottaa yhteyttä oman alueesi tai keskussairaalan hygieniahoitajalle.